

Collegebesluit

Collegevergadering: 13 februari 2024

Zaaknummer : 1227334
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : A.M.C.E. Stam
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Voornemen verkoop kunstwerk *'Blob and bone'* van Adam Colton aan het Kröller-Müller Museum

Kernboodschap

Het college besluit het voornemen uit te spreken om het kunstwerk *'Blob and bone'* van Adam Colton voor € 15.000 te verkopen aan het Kröller-Müller Museum, dat het kunstwerk sinds 2004 in bruikleen heeft. Dit voornemen wordt gepubliceerd zodat eenieder hierop kan reageren met een zienswijze. Daarna neemt het college een definitief besluit. Voor het besluit tot verkoop zal een nieuw behandelvoorstel (BBV) worden opgesteld.

Besluit B&W

1. In te stemmen met het voornemen tot verkoop van het kunstwerk *'Blob and bone'* van Adam Colton aan het Kröller-Müller Museum voor het bedrag van € 15.000.
2. De opbrengst van de verkoop eenmalig toe te voegen aan het budget voor onderhoud van kunst in de openbare ruimte en deze extra inkomsten en uitgaven te verwerken bij de voorjaarsnota 2024.
3. Het besluit ter kennisname te brengen van de commissie Samenleving (C-stuk).

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

Voor vervreemding van cultuurobjecten door de gemeente geldt paragraaf 4.2 van de Erfgoedwet.

Bevoegdheid

Het college is bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten op grond van artikel 160, eerste lid en onder d, van de Gemeentewet.

Bestuurlijke achtergrond

In 2001 kocht de gemeente voor 59.520 gulden van kunstenaar Adam Colton het kunstwerk *'Blob and bone'*, gemaakt van aluminium met beton sokkel en met de afmetingen 2.30 x 2.00 x 1.00. Het kunstwerk werd in april 2002 geplaatst in het plantsoen aan de Herfstlaan, maar werd een maand later vernield en in het water aangetroffen. Van dit vandalisme is aangifte gedaan, maar de politie heeft de dader(s) niet kunnen vinden. De gemeente en bewoners van de Herfstlaan werden het indertijd niet eens over de locatie waar het beeld zou worden teruggeplaatst. Vervolgens is het werk, mede op verzoek van de kunstenaar, in 2004 in bruikleen gegeven aan het Kröller-Müller Museum in Otterlo. Dit was aanvankelijk voor de duur van twee jaar, maar daarna is de bruikleenovereenkomst steeds verlengd. *'Blob and bone'* staat sinds die tijd op een prominente plek tegenover de ingang van het Kröller-Müller Museum. Het museum wil een einde maken aan (langdurige) bruikleenconstructies omdat het de kosten van verzekering en onderhoud draagt, maar niet de eigenaar is van het werk. Zeker op de lange duur is dat voor het museum een onwenselijke situatie en daarom is aan de gemeente Heemstede verzocht het beeld te verkopen.

Motivering

Het voorstel is *'Blob and bone'* van Alan Colton voor een bedrag van € 15.000 te verkopen aan het Kröller-Müller Museum, dat dit kunstwerk sinds 2004 in bruikleen heeft. Dit voornemen wordt als een C-stuk ter kennis gebracht van de commissie Samenleving. Daarna zal het voornemen gepubliceerd worden zodat eenieder hierover een zienswijze kan geven.

Argumenten

Het kunstwerk blijft behouden voor het Nederlandse openbare cultuurbezit op een passende plek

Het beeld is zeer goed op zijn plaats in het Kröller-Müller Museum, dat een twintigtal sculpturen en tekeningen van Colton bezit en daarmee een mooi overzicht van zijn werk in huis heeft. Hier kan iedereen dit dat wil het kunstwerk bekijken. De afgelopen twintig jaar heeft het kunstwerk hier veilig gestaan.

Het museum biedt een schappelijk bedrag

Het museum wil voor het kunstwerk € 15.000 betalen. Dit bedrag is gebaseerd op twee nogal uiteenlopende taxaties. Aan twee onafhankelijke taxateurs is gevraagd een inschatting te maken van de economische waarde. Dit is de waarde in het huidige economische verkeer, in casu de te verwachten opbrengst op een veiling.

Eén taxateur heeft de economische waarde van het werk geschat op tussen de € 6.000 en € 10.000, de andere taxateur schat de waarde op € 25.000. De tweede taxateur komt mede tot een hoger bedrag omdat meegerekend is dat het werk is uitgeleend aan het museum, hetgeen waardeverhogend werkt. Maar het grote verschil laat zich ook verklaren door de moeilijkheid om een

realistische schatting te maken. Het blijft interpreteren van de (kleine) markt voor dit soort beelden. Omdat er zo weinig of geen handel in is en er geen prijsresultaten zijn van secundair verkocht monumentaal werk van Adam Colton (na de 1e galeriesverkoop) kunnen er flinke verschillen in taxaties zitten.

Aanvankelijk heeft het museum een aankoopbedrag van € 10.000 voorgesteld, op basis van de eerste taxatie. Het museum heeft laten weten de taxatie van € 25.000 niet realistisch te vinden, maar is de gemeente tegemoet gekomen door het hogere aankoopbedrag van € 15.000 voor te stellen. Dit bedrag ligt tussen de twee taxatiewaarden in.

Daarbij is het museum een stichting zonder winstoogmerk, die ook voor een groot deel met gemeenschapsgeld werkt en hier prudent mee moet omgaan.

De gemeente kan de opbrengst van de verkoop van 'Blob and bone' weer voor kunst inzetten

Het geld dat de gemeente ontvangt voor 'Blob and bone' kan ten goede komen aan de bestaande kunstwerken in de openbare ruimte van Heemstede. Voor het dagelijkse onderhoud van kunst in de buitenruimte is een bescheiden budget beschikbaar (€ 5.000 per jaar). Daarnaast is er nog een bestemmingsreserve voor onderhoud kunst van circa € 23.000 beschikbaar, die niet meer wordt aangevuld. Dit budget is niet zeer ruim voor de kleine 70 kunstwerken in de buitenruimte, met de verkoop van 'Blob and bone' kan dit budget verruimd worden.

De verkoop scheelt zowel de gemeente als het museum rompslomp bij het verlengen van de bruikleen

Alternatief voor verkoop is het kunstwerk in bruikleen te blijven geven of het opnieuw in Heemstede te plaatsen. Bruikleen is voor het museum een onwenselijke situatie; voor de gemeente betekent de bruikleen dat deze periodiek gemonitord en verlengd moet worden. Het beeld opnieuw in Heemstede plaatsen zou betekenen dat er een kunstwerk aan de openbare ruimte wordt toegevoegd. Dat is vanuit cultureel oogpunt weliswaar winst, maar gezien de ervaringen met het plaatsen van objecten in de openbare ruimte kan het vinden van een geschikte locatie die ook op draagvlak kan rekenen een uitdaging vormen.

De overheid moet een voornemen tot verkoop van een cultuurobject kenbaar maken

In dit geval is sprake van 'vervreemding' van gemeentelijk cultuurobject, het voornemen is immers om een kunstwerk dat in eigendom is bij de gemeente te verkopen aan een derde, in dit geval aan 'een andere overheid, waartoe in de praktijk ook een niet commercieel museum elders in ons land gerekend zal worden', zoals de VNG-Richtlijn Vervreemding Gemeentelijk Cultuurobject het formuleert. Dit voornemen moet het college van burgemeester en wethouders publiceren in de Staatscourant.

Kanttekeningen, risico's en beheersmaatregelen

Met de verkoop stoot de gemeente een voorwerp uit de kunstcollectie af en dit kan als een verschraling gezien worden. In de praktijk staat het kunstwerk echter al 20 jaar niet meer in Heemstede en met de verkoop wordt deze praktijk gevolgd.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Financiën

Financiële consequenties

De verkoop van het kunstwerk levert € 15.000 op en dit wordt incidenteel toegevoegd aan het budget 'Onderhoud beeldende kunst'. Vanuit dit budget is jaarlijks € 5.000 beschikbaar voor het reguliere onderhoud aan kunst in de openbare ruimte. Voor groter onderhoud is dit budget niet toereikend. Met het extra budget kan het beeld 'De Driehoek', in de middenberm aan de westkant van het NS-station Heemstede-Aerdenhout, worden opgeknapt. Daarnaast kan het eenmalige extra budget worden aangewend voor andere kunst die extra onderhoud vergt in 2024.

De verkoop en daarmee gemoeide incidenteel ophogen van het budget worden verwerkt bij de voorjaarsnota 2024.

Samenwerking en communicatie

Over de mogelijke verkoop aan het Kröller-Müller Museum is uiteraard contact geweest met deze instelling. Daarnaast is bij de kunstenaar zelf, Adam Colton, gecheckt of hij zich kan vinden in verkoop van zijn werk aan het museum en hij heeft aangegeven dat hij dit prima vindt.

Na besluitvorming over de voorgenomen verkoop, wordt dit voornemen gepubliceerd in de Staatscourant en in HeemstedeNieuws (waarbij voor de formele zienswijze-termijn de publicatiedatum in de Staatscourant geldt). De mogelijke zienswijzen worden meegewogen bij het definitieve besluit.

Planning/uitvoering

13 februari	College
ca 22 maart 2024	Voornemen publiceren in Staatscourant Zes weken voor zienswijze kenbaar maken
Mei/juni 2024	Definitief collegebesluit om al dan niet te verkopen t.z.t. nieuw bestuurlijk behandelvoorstel (D-stuk)

Bijlage(n)

1. Taxatierapport economische waarde 1 (geanonimiseerd)
2. Taxatierapport economische waarde 2 (geanonimiseerd)